

den tid, der går med udarbejdelsen af rettens afgørelse. Der vil navnlig blive lagt vægt på, om der er såkaldte »døde perioder«, dvs. perioder, hvor der ikke er sket noget i sagen, og hvor der ikke kan gives en fyldestgørende forklaring på, hvorfor der ikke er sket noget.

I en dom af 25. september 1992 i sagen *Abdoella v. the Netherlands* fandt Menneskerettighedsdomstolen således, at der forelå en krænkelse af artikel 6, uanset at den periode på 4 år og 4 måneder, sagen havde været, ikke i sig selv var urimelig. Domstolen lagde her vægt på, at appelretten i Haag havde været mere end 10 måneder om at sende sagens akter til Højesteret, og at Appelretten i Amsterdam, som sagen blev henvist til, havde været mere end 11 1/2 måned om igen at sende sagsakterne til Højesteret. Der var her tale om en straffesag, men dommens resultat må også antages at have betydning for vurderingen af sagsbehandlingstidens længde i civile sager.

Udover at foretage en vurdering af sagens kompleksitet, sagens betydning og parternes og de kompetente myndigheders adfærd, foretages der en *samllet vurdering af hele processen*. Der foreligger ikke en krænkelse af artikel 6, blot fordi en sag er forsinket, og denne forsinkelse kan henregnes til de kompetente myndigheder og kunne have været undgået. Det er alle sagens omstændigheder, der også ud fra en samlet vurdering skal være tilstrækkeligt alvorlige. En forsinkelse i et stadium af sagen kan således rettes op, hvis retten på de efterfølgende stadier udviser særlig omhu for at sikre en hurtig behandling.

Ressourcemangel ved domstolene, herunder et stort antal sager og et behov for flere dommere, er ikke forhold, som efter domstolens praksis kan begrunde en lempelse af konventionens krav til sagsbehandlingstiden. Menneskerettighedsdomstolen har i den forbindelse udtalt, at konventionen pålægger medlemsstaterne en pligt til at organisere deres retssystemer på en sådan måde, at domstolene er i stand til at leve op til kravene i artikel 6, stk. 1, herunder kravet om retten til rettergang inden en rimelig frist.

Som nævnt under pkt. 1 er der som bilag 2 til lovforslaget medtaget et mere fyldigt notat om menneskerettighedsdomstolens krav til domstolenes sagsbehandlingstid.

4. Forslagene i lovforslaget

Som det fremgår, beror det således på en konkret vurdering ud fra de under pkt. 3.2. nævnte kriterier, hvor lang en sagsbehandlingstid der kan anses for rimelig i den enkelte sag. Bl.a. på den baggrund finder Justitsministeriet det ikke hensigtsmæssigt, at der i selve loven indføres et system med faste frister

for sagernes forberedelse, berømmelse til domsforhandling m.v.

Hertil kommer, at sagsbehandlingsreglerne også skal være udformet således, at der kan anvendes den tid, der er nødvendig for en grundig forberedelse og behandling af sagen, ligesom rettens procesledelse må have en sådan karakter, at parterne ikke herved mister den rådighed over processen, som er et grundlæggende princip i den civile retspleje.

Justitsministeriet har også overvejet, om en hurtigere sagsbehandlingstid eventuelt kunne opnås ved indsættelse af en generel regel i retsplejeloven om dommerens forpligtelse til at påse, at sagerne fremmes med den fornødne hurtighed. Gennemførelse af en sådan regel blev overvejet i 1994. En høring over et udkast til lovforslag viste imidlertid, at der ikke var tilslutning til en sådan regel.

Justitsministeriet har på den baggrund fundet, at en hurtigere behandling af civile retssager bedst kan sikres ved en række ændringer af enkelte regler om behandlingen af civile sager. Disse forslag er beskrevet nedenfor under pkt. 4.1 – 4.10.

Formålet med ændringerne er at understrege rettens pligt til at sørge for, at sagsbehandlingstiden ikke bliver for langvarig. Det sker bl.a. ved at stramme betingelserne for udsættelse af sagerne, reglerne om *nova m.v.*, idet det dog samtidigt skal tilgodeses, at sagerne oplyses tilstrækkeligt grundigt, således at der kan opnås en materielt rigtig afgørelse. De foreslåede stramminger indebærer også en opfordring til parterne om at medvirke til en hurtigere behandling og undgå, at der går en længere periode, hvor der f.eks. ikke arbejdes effektivt med at tilvejebringe de oplysninger, som er nødvendige.

4.1. Stævningens angivelse af sagens faktiske omstændigheder

4.1.1. Gældende ret

En borgerlig sag indledes ved sagsøgers indlevering af en stævning til retten.

Ifølge retsplejelovens § 348, stk. 2, nr. 4, skal stævningen indeholde en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes. Hvis stævningen ikke opfylder dette krav, vil sagen blive afvist, jf. § 349, stk. 1. I de tilfælde, hvor sagsøgte giver møde, vil en mangelfuld sagsfremstilling kunne udbedres under sagens gang, og en egentlig prøvelse af stævningen sker i praksis ofte kun i de tilfælde, hvor sagsøgte udebliver, og der bliver spørgsmål om at afsige udeblivelsesdom. For at der kan afsiges udeblivelsesdom, hvorved sagsøgerens påstand tages til følge, kræves det, at påstanden findes begrundet i sagsfremstillingen og det i øvrigt fremkomme. I praksis er